

Finale

Włoskie określenie oznaczające finał, zwykle ostatnia część większego dzieła muzycznego, jak np. symfonia, sonata, opera

Źródłosłów: z łaciny *finis* - koniec.

Finały tak różnorodnych gatunków, jak [sonata](#), [wariacje](#), [suite](#), [symfonia](#), [opera](#), mają wspólne cechy. Pełnią funkcję uogólnienia całego cyklu, czemu służą odpowiednie środki języka muzycznego. Ostatni temat utworu jest zazwyczaj obiektywny, nieskomplikowany pod względem melodii i [rytmu](#). **Tempo finału, w porównaniu z innymi częściami cyklu jest najszybsze.** Często wykorzystywane są wtedy formy [ronda](#) i wariacji, w których kilkakrotnie powraca finałowy temat i utwierdza się zasadnicza [tonacja](#). Czasem powtarzane są również charakterystyczne motywy i tematy z poprzednich części.

Przykład: Koncert skrzypcowy D-dur op. 35, [cz. 3 Finale](#), Piotra Czajkowskiego w wykonaniu Alyena Pritchina.